

Diarienummer: 2022-2533

Klassificerings-ID: 1.2.3

Datum: 13 december 2022

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se, kopia: fi.bas@regeringskansliet.se

Bättre konsekvensutredningar (Ds 2022:22)

(dnr Fi2022/02452)

Myndigheten för digital förvaltning (Digg) har granskat förslagen utifrån sitt uppdrag att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen och ansvaret för den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen.

Sammanfattning

- Digg *tillstyrker* förslaget att samla regleringen av kraven på konsekvensutredningar i en ny förordning som ersätter tidigare författningar på området.
- Digg *tillstyrker* förslagen om ett ändamålsenligt stöd i form av metodutveckling, vägledning och utbildning med tydligt utpekade aktörer¹ och ansvar.
- Digg har *inget att invända mot* den utökade skyldigheten för förvaltningsmyndigheter att genomföra en konsekvensutredning när de lämnar förslag till regeringen eller Regeringskansliet för beslut om eller förslag till nya eller ändrade regler.

Därutöver anser Digg att digitaliseringsperspektivet bör införas som ett krav vid konsekvensutredning. Myndigheten föreslår att krav på en bedömning om ett förslag eller beslut påverkar möjligheten att digitalisera införs i 8 § i den föreslagna förordningen om konsekvensutredning.

---

¹ Ekonomistyrningsverket, Jämställdhetsmyndigheten, Naturvårdsverket och Tillväxtverket.

Diggs yttrande

6.3.2 Nya krav på innehållet i konsekvensutredningar ska införas

I promemorian konstateras det, att för att uppnå mer ändamålsenliga konsekvensutredningar bör det införas nya och förtydligade krav på bland annat innehållet i konsekvensutredningar. Det framgår att den som tar fram en konsekvensutredning bör ges förutsättningar att brett analysera konsekvenser inom de områden som är relevanta i det enskilda fallet. Vidare framhålls att konsekvenserna för några särskilt utpekade områden alltid bör beaktas. Digg anser att digitaliseringsperspektivet är ett sådant område och borde ha övervägts och förts in som ett nytt krav för vad en konsekvensutredning ska innehålla.

Den snabba teknikutvecklingen innebär nya förutsättningar, men också nya möjligheter. Med hjälp av ny teknik kan organisationer och verksamheter använda digitalisering för att bland annat effektivisera, öka kvalitet och säkerställa rätts-säkerhet. Digitalisering är inget självändamål, men när det är motiverat, lämpligt och möjligt ska digitalisering kunna utgöra ett alternativ. I takt med att den digitala mognaden hos invånarna ökar finns också en förväntan att de i sina samhälls-kontakter ska kunna ta tillvara rättigheter, uppfylla skyldigheter och ta del av samhällsservice och välfärdstjänster digitalt.

Digitalisering aktualiseras i alla samhällssektorer och är dessutom tvärssektoriell. Det innebär att behoven av och ändamålen för digitalisering varierar och kräver olika åtgärder. För att möjliggöra behovsbaserad och ändamålsenlig digitalisering, inom och mellan sektorer och områden, behöver konsekvenserna hanteras strukturerat. Digg anser därför att det är angeläget att digitaliseringsperspektivet förs in i konsekvensutredningsarbetet och bör regleras i den föreslagna förordningen.

Förslag att införa digitaliseringsperspektivet i konsekvensutredningar

Nedan följer bakgrund och skäl till Diggs förslag att införa digitaliseringsperspektivet som ett nytt krav i konsekvensutredningar.

Digitaliseringsperspektivet - nytt krav i konsekvensutredningar

Behoven av regelutveckling för att möjliggöra digitalisering har tydliggjorts i ett flertal utredningar. Redan i mitten av 2010-talet konstaterade Digitaliseringskommissionen i ett delbetänkande (SOU 2015:91) att det behövs regelverk som fungerar i och för den digitala omställningen. Digitaliseringsrättsutredningen framhöll i sitt betänkande Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering (SOU

2018:25) vikten av ett samlat och strukturerat regelutvecklingsarbete. Utredningen lämnade också förslag på att införa digitaliseringsperspektivet i konsekvensutredningar, för att i ett tidigt skede bedöma om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller regleringens inverkan på digital tillgänglighet eller dess inverkan på automatiserade förfaranden eller annan digital informationshantering i förvaltningen.

Konsekvensutredning för att säkerställa juridiska förutsättningar för digitalisering

Utredningar och initiativ på digitaliseringsområdet har det senaste decenniet identifierat att de juridiska förutsättningarna för digitalisering inte är tillräckliga eller att regler och regelverk förhindrar eller hämmar möjligheten att digitalisera. Förutom de rent materiella reglerna har det också blivit tydligt att det i regelgivningsarbetet dessutom finns behov av att reglera på rätt sätt, både till innehåll och föreskriftsform.

För att få teknik- och regelutveckling att gå mer i takt är det viktigt att arbetet med författningsändringar genomförs på ett långsiktigt och hållbart sätt. Att Digg har fått regeringens uppdrag att utreda och föreslå anpassningar av befintliga regler och lämna förslag på ny reglering där sådana saknas för att förbättra förutsättningarna för digitalisering inom skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst (I2022/00620) är ett tydligt exempel på ett uttalat behov av att beakta och hantera digitaliseringsperspektivet vid regelgivning.

Digg har dessutom i uppdrag att bistå med juridisk vägledning i förvaltningsgemensamma digitaliseringsfrågor (6 § 6 förordning [2018:1486] med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning). Detta är ytterligare ett exempel på de behov som uppstår med anledning av det regelkomplex som aktualiseras vid digitalisering. Inom det instruktionsenliga uppdraget arbetar Digg bland annat med vägledningar för digitaliseringsvänliga respektive automationsvänliga regelverk.

Förslag till författningsändringar som kan påverka möjligheten att digitalisera behöver identifieras och hanteras i ett tidigt skede i regelutvecklingsprocessen. Digg anser därför att det är angeläget att författningsförslag, men också andra åtgärdsförslag, som kan påverka möjligheten att digitalisera bör omfattas av krav på konsekvensutredning för att uppfylla den lämnade förslagets syfte - att förbättra underlagen för beslutsfattande inom det offentliga.

Författningsförslag

Utifrån ovan anförda lämnar Myndigheten för digital förvaltning (Digg) följande förslag på ändring i 8 § förslaget till förordning om konsekvensutredning.

Föreslagen lydelse

Konsekvensutredningen ska även innehålla en analys av det förslag som lämnas eller det beslut som avses att fattas. Analysen ska bestå av

1. en beskrivning och beräkning av förslaget eller beslutets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda, samt en beskrivning och om möjligt en beräkning av andra relevanta konsekvenser,
2. en särskild beskrivning och beräkning av förslaget eller beslutets effekter av betydelse för företags kostnader och konkurrenskraft, för minskade eller ökade utsläpp eller upptag av växthusgaser i Sverige respektive i utlandet och för jämställdheten mellan kvinnor och män,
3. en redogörelse för hur det har säkerställts att förslaget eller beslutets utformning inte medför mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte,
4. en bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser, och
5. en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget eller beslutet kan utvärderas. Om effekter enligt första stycket 2 inte kan beräknas ska detta motiveras.

Diggs förslag till lydelse

8 §

Konsekvensutredningen ska även innehålla en analys av det förslag som lämnas eller det beslut som avses att fattas. Analysen ska bestå av

1. en beskrivning och beräkning av förslaget eller beslutets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda, samt en beskrivning och om möjligt en beräkning av andra relevanta konsekvenser,
2. en särskild beskrivning och beräkning av förslaget eller beslutets effekter av betydelse för företags kostnader och konkurrenskraft, för minskade eller ökade utsläpp eller upptag av växthusgaser i Sverige respektive i utlandet och för jämställdheten mellan kvinnor och män,
3. en bedömning av om förslaget eller beslutet påverkar möjligheten att digitalisera verksamheter, förfaranden, produkter eller tjänster,
4. en redogörelse för hur det har säkerställts att förslaget eller beslutets utformning inte medför mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte
5. en bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser, och
6. en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget eller beslutet kan utvärderas. Om effekter enligt första stycket 2 inte kan beräknas ska detta motiveras.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Anna Eriksson. I den slutliga handläggningen har juristen Jens Tiensuu och chefsjuristen Linn Kempe deltagit. Föredragande har varit juristen Annika Palm.

Anna Eriksson